

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
z dnia 31 stycznia 2018 r.**

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 142, zm. poz. 10) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na trzy lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. 1. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

2. Opis sposobów ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji tych działań przedstawia tabela w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Nadzór nad realizacją zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 3 lutego 2018 r.

Marcin Stedlecki
Marcin Stedlecki
Regionalny Konserwator Przyrody
w Szczecinie
Ochrony Środowiska
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora

Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiany w składzie flory i szaty roślinnej rezerwatu wywoływane procesami naturalnymi, a w szczególności sukcesją zadrzewień i krzewów wkraczających na obszar mszaru.	Brak możliwości przeciwdziałaniu zagrożeniu. Regularny monitoring występowania w rezerwacie rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin związanych ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla mszaru i śródtorfowiskowego jeziora.
2.	Spadek poziomu wód w rezerwacie.	Montaż urządzeń monitorujących oraz prowadzenie regularnego monitoringu warunków hydrologicznych w chronionym obiekcie.
3.	Penetracja rezerwatu przez lokalną ludność podczas zbioru owoców runa leśnego oraz zaśmiecanie obiektu.	Kontrolowanie rezerwatu przez Straż Leśną i służby ochrony przyrody. Prawidłowe oznakowanie obiektu.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Montaż urządzeń do pomiarów poziomu wód oraz prowadzenie monitoringu poziomu wód w rezerwacie.	Montaż 6 piezometrów oraz 1 łaty wodowskazowej najpóźniej w drugim roku obowiązywania zadań ochronnych. Utrzymanie sprawności technicznej ww. urządzeń i ich ewentualna wymiana – w zależności od potrzeb. Monitoring przy użyciu ww. urządzeń. Zczytywanie wyników z minimalną częstotliwością - 2 razy w roku.	Punktowo w wydzieleniach 310j, 311c, k, 312i, d ³⁾ .
2.	Monitoring stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla mszaru wrzoscowego i śródtorfowiskowego jeziora.	Raz na 2 lata, na podstawie metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.	Cały obszar rezerwatu: 14,27 ha.
3.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu, tj. dwóch kompletów tablic regulaminowych i urzędowych oraz jego ewentualna wymiana. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.		Granice rezerwatu.
4.	Sprzątanie zaśmieci i ich wywóz z obszaru rezerwatu.	Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.	Cały obszar rezerwatu: 14,27 ha.

³⁾ Nadleśnictwa Nowogard według Planu Urządzenia Lasu Na lata 2010-2019.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymaniu celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Wrzosiec” funkcjonuje na mocy zarządzenia zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wrzosiec” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4564) w celu zachowania mszaru wrzoścowego ze śródtorfowiskowym jeziorem oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych reprezentujących różne siedliska podlegające prawnej ochronie, a także gatunki roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych. Przedmiotowy obiekt jest unikalnym ekosystemem mszaru wrzoścowego z serią sukcesyjną różnych zbiorowisk roślinnych zasiedlających silnie zróżnicowane nisze ekologiczne reprezentujące zarówno siedliska roślinności wodnej, w różnej fazie rozwoju płą mszarne, fitocenozy leśne, a także siedliska mezotroficzne i eutroficzne z różnorodną roślinnością szuwarową, leśną i zaroślową.

Głównym przedmiotem ochrony rezerwatu są gatunki roślin podlegające prawnej ochronie, ale także gatunki rzadkie i zagrożone we florze Pomorza, w tym: kilkanaście gatunków torfowców *Sphagnum sp*, turzyca bagienna *Carex limosa*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, bażyna czarna *Empetrum nigrum*, przygielka biała *Rhynchospora alba*. Występowanie tych taksonów związane jest ze zróżnicowaniem siedliskowym ekosystemu. Stąd na obszarze torfowiska występuje duża różnorodność fitosocjologiczna zbiorowisk roślinnych, wśród których wiele fitocenoz reprezentują siedliska, w tym:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (3150) – reprezentowane przez fitocenozy *Potametum natantis*, *Nupharo-Nymphaeetum albae*, *Polygonetum natantis*;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (3160) – reprezentowane przez fitocenozy *Sparganietum minimi*;
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110, 4120) – reprezentowane przez fitocenozy *Erico-Sphagnetum medii*, *Sphagnetum magelanici*, zb. *Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax*;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140) – reprezentowane przez fitocenozy *Caricetum lasiocarpae*;
- obniżenia dolinkowe i płą mszarne (7150) – reprezentowane przez fitocenozy *Caricetum limosae*, *Rhynchosporietum albae*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*;
- bory i lasy bagienne (91D0) – reprezentowane przez fitocenozy *Vaccinio uliginosi-Pinetum*.

Zagrożenia rezerwatu związane są głównie ze zmienną sytuacją hydrologiczną na całym obszarze chronionego obiektu. Na chwilę obecną, w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, nie znajdują się szczegółowe wyniki pomiarów ww. zmian, umożliwiające zaplanowanie dodatkowych działań ochronnych związanych przykładowo z mechanicznym usuwaniem części drzew i krzewów wkraczających na obszar torfowiska. Niezwykle istotny będzie więc regularny monitoring poziomu wód, którego wyniki stanowiąc będą wyjściową do opracowywanych projektów oraz dostarczą informacji, czy też należy podjąć dodatkowe działania.

Ponadto, zidentyfikowanie zagrożeń wynikających ze spontanicznych procesów rozwojowych zachodzących w zbiorowiskach roślinnych oraz szczegółowe metody zapobiegania im zostaną ustalone na podstawie prowadzonego monitoringu populacji wybranych gatunków roślin i zwierząt chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla siedlisk wymienionych powyżej.

W obszarze ochrony czynnej, ze względu na antropopresję (zbiór owoców runa leśnego oraz zaśmiecanie obiektu), niezbędne jest utrzymanie sprawności technicznej oznakowania rezerwatu - tablicami urzędowymi i regulaminowymi.

Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. Mając na uwadze aktualny stan uwodnienia siedlisk w rezerwacie, konieczne jest objęcie jego obszaru ochroną czynną.

Opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2018 r., znak: WOPN-ON.6201.7.2018.AR, w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag (podano do publicznej wiadomości publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Urzędu Gminy Osina, Starostwa Powiatowego w Goleniowie, Nadleśnictwa Nowogard, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres 14 dni. Do treści projektu uwagi i wnioski zostały wniesione przez Zastępcę Nadleśniczego Nadleśnictwa Nowogard w piśmie z dnia 19.01.2018 r., znak: ZG.7212.1.2018.DB oraz Zastępcę Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z dnia 22.01.2018 r., znak: ZO.7212.1.218, gdzie:

- 1) zwrócono uwagę na błędnie podaną datę obowiązywania Planu urządzenia Lau dla Nadleśnictwa Nowogard. Poprawna data to lata 2010-2019 - *odpowiedź: zapis skorygowano;*
- 2) zwrócono uwagę, iż w załączniku nr 2, pozycjach 2 i 4 tabeli zawierają błędne powierzchnie rezerwatu: 14,28 ha. Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wrzosiec” powierzchnia rezerwatu wynosi 14,27 ha - *odpowiedź: zapis skorygowano;*
- 3) wniesiono o usunięcie zapisów odnoszących się do cięć i prac pielęgnacyjnych w wydzieleniach leśnych graniczących bezpośrednio z rezerwatem. W uzasadnieniu do projektu mowa o braku wyników pomiarów zmian hydrologicznych w rezerwacie stanowiących wyjściową do planowania dodatkowych działań. W uzasadnieniu nie wykazano również wpływu cięć i prac pielęgnacyjnych w drzewostanach gospodarczych przylegających do rezerwatu na sytuację hydrologiczną, jak i brak jest wskazówek w jakim kierunku należy dostosować zaplanowane w Planie urządzenia lasu cięcia i prace pielęgnacyjne. Zaplanowane zabiegi w drzewostanach graniczących z rezerwatem, zdaniem wnoszącego uwagi, wpłyną pozytywnie na wskazane zagrożenie jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Ponadto, projekt PUL Nadleśnictwa Nowogard na lata 2010-2019, a w nim zaplanowane cięcia i prace pielęgnacyjne zostały pozytywnie zaopiniowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. W związku z powyższym zapisy odnoszące się do cięć i prac pielęgnacyjnych są nieuzasadnione - *odpowiedź: z uwagi, iż dla ww. rezerwatu nie wyznaczono otuliny, zapis: „Dostosowanie rodzaju i zakresu prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w wydzieleniach leśnych graniczących bezpośrednio z rezerwatem, tj. 310g, h, i, k, l, 311b, d, f, j, l, m, 312g, h, f, b, j, k²⁾ do aktualnego stanu stosunków wodnych w kompleksie mszaru wrzoscowego ze śródtorfowiskowym w granicach chronionego obiektu” usunięto z treści zarządzenia.*

Wejście w życie niniejszego zarządzenia nie spowoduje skutków dla budżetu JST. Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ciągu 3 lat obowiązywania zarządzenia przewiduje się, iż koszty realizacji działań ochronnych (utrzymania sprawności technicznej oznakowania obiektu, uprzątnięciem zaśmieceń, zakupu, montażu i utrzymaniem sprawności technicznej urządzeń do pomiaru poziomu wód w rezerwacie, monitoringu) wyniosą około 30000.

Akt ten nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny, rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Zapisy niniejszego zarządzenia nie stoją w sprzeczności z prawem Unii Europejskiej.

STARSZY SPECJALISTA
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie

h. 25.10
Agnieszka Raclawska

p.o. NACZELNIKA
Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowisko
i Naprawy Szkód w Środowisku
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Anna Czyżowicz